

Gebelikte Psikososyal Sa?I??? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gebelikte Psikososyal Sa?I??? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22048>

Özet

Gebelikte Psikososyal Sa?l??? De?erlendirme Ölçe?i (GPSDÖ), Hatice Y?ld?z taraf?ndan 2011 y?l?nda geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçe?in temel amac?, gebelik sürecindeki kad?nlar?n psikososyal sa?l?k durumlar?n? sistematik ve kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmektir. Ölçek, gebeli?in getirdi?i fizyolojik ve duygusal de?i?imler kar??s?nda kad?n?n uyumunu, destek sistemlerini ve genel iyilik halini ölçmek üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, toplam 46 maddeden ve alt? farkl? alt boyuttan olu?maktadır. Geli?tirme sürecinde yap? geçerli?i ve iç tutarlı?k güvenirli?i titizlikle incelenmi?tir. GPSDÖ, hem?irelik ve psikoloji alanlar?nda, gebelik dönemindeki risk alt?ndaki bireyleri tespit etmek ve önleyici müdahaleler geli?tirmek için önemli bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Gebelikte psikososyal sa?l?k, psikososyal de?erlendirme, ölçek geli?tirme, gebelik, prenatal dönem, faktör analizi, Hatice Y?ld?z.

Yazarlar

Hatice Y?ld?z

Amaç

Gebelikte Psikososyal Sa?l??? De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amac?, gebelik sürecinde bulunan bireylerin psikososyal sa?l?k düzeylerini belirlemek ve bu düzeydeki olas? risk faktörlerini saptamaktır. Gebelik, kad?n ya?am?nda önemli bir dönüm noktas? olup, bu süreçte ya?anan stres, kayg? ve sosyal destek eksiklikleri hem annenin hem de fetüsün sa?l???n? olumsuz etkileyebilir. Bu ölçek, bu riskleri erken a?amada tespit ederek gerekli hem?irelik ve psikolojik destek müdahalelerinin planlanmas?na olanak tan?maktadır.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, gebelikte psikososyal sa?l?k kavram?n?n multidimensional yap?s?n? ölçebilecek, güvenilir ve geçerli bir araç sunmay? hedeflemi?tir. Bu sayede, klinik uygulamalarda gebelerin ihtiyaçlar? daha objektif verilerle belirlenebilmektedir.

Yap?

GPSDÖ, gebelik dönemindeki psikososyal sa?l??? yans?tan karma??k bir yap?y? ölçmektedir. Ölçek, alt? farkl? alt boyutta toplanan 46 maddeden olu?maktadır. Bu alt boyutlar, bireyin gebelikle ilgili duygusal tepkilerini, aile ve sosyal çevreden ald??? deste?i, fiziksel ve duygusal de?i?imlere adaptasyonunu ve gelece?e yönelik kayg? düzeylerini kapsamaktadır. Bu

boyutlandırma, gebelik sürecindeki psikososyal sa?l???n yalnızca tek bir de?i?kenden ibaret olmad???n?, aksine çe?itli faktörlerin birle?iminden olu?tu?unu göstermektedir.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yap?, bireyin gebelik s?ras?nda kendini iyi hissetme durumu, stresle ba?a ç?kma kapasitesi ve çevresel destek kaynaklar?nın yeterlili?idir. Bu psikososyal yap?, anne aday?nın genel ya?am kalitesini do?rudan etkilemektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini belirlemek amacıyla kapsamlı faktör analizi yöntemleri kullan?lm???r. İlk olarak, veri setinin faktör analizi için uygunlu?unu ve örneklem yeterlili?ini de?erlendirmek üzere Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett Sphericity testleri uygulanm???r. Bu testler, verilerin faktör ç?karma i?lemine uygun oldu?unu do?rulam???r.

Geçerlik çal???malar? s?ras?nda temel bile?enler (Principal component factoring) yöntemi ve döndürme tekni?i olarak Varimax rotasyonu kullan?lm???r. Analiz sonuçlar?, ölçe?in kavramsal olarak beklenen yap?yı destekledi?ini ve en iyi ?ekilde alt? faktörlü bir yap?da topland???n? göstermi?tir. Bu bulgular, ölçek maddelerinin belirlenen alt boyutlar? temsil etme yeterlili?ini kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Gebelikte Psikososyal Sa?l??? De?erlendirme Ölçe?i'nin güvenirli?ini tespit etmek amacıyla iç tutarlılık analizi gerçekleştirilmi?tir. ?ç tutarlılık, ölçek maddelerinin ayn? yap?yı ne kadar tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren önemli bir istatistiksel ölçüttür. Bu analiz kapsam?nda, ölçe?in genel ve alt boyutlar baz?ndaki Cronbach Alfa de?eri hesaplanm???r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçe?in iç tutarlılı?ının yeterli düzeyde oldu?unu ve dolay?sıyla ölçüm sonuçlar?nın güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal boyutlar?n? ortaya koymak ve maddelerin faktör yüklerini belirlemek amacıyla aç?mlayıcı faktör analizi uygulanm???r. Analiz öncesinde, verilerin uygunlu?unu de?erlendirmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ve Barlett Sphericity testi kullan?lm???r. Bu testler, faktör analizinin uygulanabilirli?ini sa?lam???r.

Faktör ç?karma i?lemi için Temel Bile?enler Analizi (Principal Component Factoring) kullan?lm??? ve faktörlerin ayr???r?lması ve yorumlanması için Varimax döndürme tekni?i uygulanm???r. Özde?er çizgi grafi?i (Scree Plot) incelenerek faktör say?s? belirlenmi?tir. Yap?lan analizler sonucunda, Gebelikte Psikososyal Sa?l??? De?erlendirme Ölçe?i'nin alt? (6) faktörlü bir yap?da en iyi ?ekilde topland??? ve bu yap?nın ölçe?in teorik çerçevesini destekledi?i belirlenmi?tir.

Enstrüman

Test Türü: Geli?tirme

Format: 6 alt boyut ve 46 maddeden olu?an, Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Dil: Türkçe

Popölasyon Grubu: Gebeler (Hamile kad?nlar)

Ya? Grubu: Gebelik dönemindeki yeti?kin kad?nlar.

Popölasyon Detaylar?: Gebelik sürecinde olan kad?nlar. Çal??man?n orijinal örnekleme, ölçe?in geli?tirildi?i kültürel ve demografik yap?ya uygun olarak belirlenmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullan?r. Yan?t seçenekleri ve puanlamalar? ?öyledir:

çok fazla: 1

fazla: 2

orta: 3

az: 4

hiç: 5

Anahtar Kelimeler

Psikososyal sa?lık, gebelik dönemi, ölçek geli?tirme, Cronbach Alfa, faktör yükü, KMO, Varimax rotasyonu.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Hatice Y?ld?z (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in kullan?m? için orijinal yazar ve yay?nc? (Maltepe Üniversitesi Hem?irelik Bilim ve Sanat? Dergisi) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Bilgi mevcut de?ildir.

Test Y?l?: 2011

Ölçe?in geli?tirilmesine dair orijinal makaleye a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: hemsirelik.maltepe.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: gebelikte-psikososyal-sagligi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Y?ld?z, H. (2011). Gebelikte Psikososyal Sa?l??? De?erlendirme Ölçe?i geli?tirme çal??mas?. *Maltepe Üniversitesi Hem?irelik Bilim ve Sanat? Dergisi*, 4(1), 63-74.

Gebelikte Psikososyal Sa?l??? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek, toplam 6 alt boyut ve 46 maddeden olu?maktadır. Orijinal kaynak içeri?inde ölçek maddelerinin tam metni yer almamaktadır.